بەناوی خودای بەخشندەو میهرەبان

بەناوی گەلەوە

پەرلەمانی کوردستان ـ عێراق

پشت بە حوکمی برگەی (١) لە ماددەی (٥٦)ی یاسای ژمارە (١)ی ساڵی ١٩٩٢ی هەموارکراوو، لەسەر داوای ژمارەی یاسایی ئەندامانی پەرلەمان، و بەدەر لە حوکمەکانی یاسای ژمارە (١)ی ساڵی ١٩٩٢ی هەموارکراو، پەرلەمانی کوردستان ـ عێراق لە دانیشتنی ئاسایی ژمارە (٢)ی رۆژی ٢٠١٧/١٢/٦ بڕیاری دەرچوواندنی ئەم یاسایەی دا:

یاسای ژمارە (٣)ی ساڵی ٢٠١٧

یاسای هەمواری دووەمی پیادەکردنی یاسای بەکرێدانی خانووبەرە ژمارە (٨٧)ی ساڵی ١٩٧٩ هەموارکراو لەهەرێمی کوردستان ـ عێراق

ماددەی (١):

ماددەی (سێ یەم) لە یاسای بەکرێدانی خانووبەری ژمارە (٨٧) ساڵی (١٩٧٩)ی هەموارکراو لە هەرێمی کوردستان-عێراق لە کار دەوەستێنرێت، ئەمەی خوارەوە جێگای دەگرێتەوە:

یەکەم: ئەو گرێ بەستانەی بە کرێدانی خانووبەرە بۆ مەبەستی نیشتەجێ بوون یان غەیری نیشتەجێ بوون کە دوای ٢٠٠٨/٧/١٥ گرێ دراون، دەکەونە ژێرکاری حوکمەکانی یاسای شارستانی ژمارە (٤٠) ساڵی ١٩٥١ی هەموارکراو.

دووەم: ئەو گرێ بەستانەی بەکرێدانی خانووبەرە بۆ مەبەستی نیشتەجێ بوون یان غەیری نیشتەجێ بوون پێش ٢٠٠٨/٧/١٥ گرێ دراون و،ماوەکەیان کۆتایی پێهاتووە، دەکەونە ژێرکاری حوکمەکانی یاسای شارستانی ژمارە (٤٠) ساڵی ١٩٥١ی هەموارکراو، بەمەرجی پابەندکردنی (الزام) بە کرێدەر و کرێچی بە گرێدانی گرێبەستێکی بەکرێدانی نوێ کە ماوەکەی لە چوار ساڵ کەمتر نەبێت، بەکرێ یەك کە هەردوو لا لەسەری رێك دەکەون.

ماددەی (٢):

یەکەم: ئەگەر هەردوو لایەنی گرێبەستەکە رێك نەکەوتن لەسەر بری کرێ کە بە پێ ماددەی (١/دووەم) لەم یاسایە داهاتووە، هەردوو لایەن یان لایەکیان مافی هەیە پەنا بەرێتە بەر دادگاکانی بەرایی بۆ مەبەستی دیارکردنی بڕی کرێ کە لە رێگەی لیژنەیەك کە پێك دێت بە سەرۆکایەتی دادوەری دادگاکە و ئەندامێتی نوێنەری هەریەك لە بەرێوەبەرایەتی تۆماری خانووبەرەی تایبەتمەند و بەرێوەبەرایەتی باجی خانووبەرەی تایبەتمەند.

دووەم: بڕیاری لیژنەی پێك هێنراو بە پێ ی برگەی (یەکەم)ی ئەم ماددەیە شیاوی پێداچوونەوەیە لە لایەن دادگای تێهەڵچوونەوەی ناوچەکە بە سیفەتی پێداچوونەوە لە ماوەی (١٥) پانزە ڕۆژ لە ڕۆژی دوای دەرچوونی بڕیارەکە، و بڕیاری دەرچوو بە بن بڕ دادەنرێت.

ماددەی (٣):

یەکەم: حوکمی ماددەکانی (١) و ماددەی (٢) ی ئەم یاسایە جێ بەجێ دەکرێت بەسەر ئەو داوایانەی کە لەبەردەم دادبینندان یان بڕیاری چۆڵکردنیان بۆ دەرچووە وە پلەی بن بڕیان وەرنەگرتووە.

دووەم: وەستاندنی جێبەجێکردنی (ایقاف تنفیذ) حوکمەکانی چۆڵ کردن کە پلەی بن بڕیان وەرگرتووە، بەپێی حوکمەکانی یاسای ژمارە (٩)ی ساڵی ٢٠٠٨ دەرچوون لە ماوەی بەرکاربوونی، جێبەجێ کراون (منفذة) لە بەڕێوەبەرایەتییەکانی جێبەجێ کردن.

ماددەی (٤):

ماددەی (چوارەم) لە یاسای بەکرێدانی خانوو بەرە ژمارە (٨٧)ی ساڵی ١٩٧٩ ی هەموارکراو لە هەرێمی کوردستان – عیراق لەکار دەوەستێنرێت و ئەمەی خوارەوە جێگەی دەگرێتەوە:

یەکەم: نابێ سالانەی ئەو خانوبەرانەی حوکمەکانی ماددەی (١/دووەم) ئەم یاسایە دەیانگرێتەوە، لەم ڕێژانەی خوارەوە زیاتربن:

١- (٤٪) چوار لەسەدی بەهای گشتی ئەو خانوبەرە یان شوققانەی بۆ نیشتەجی بوون ئامادەکراون و بۆ ئەم مەبەستەش بەکرێ دەدرێن.

٢-(٦٪) شەش لەسەدی بەهای گشتی ئەو خانوبەرە یان ئەو شوققانەی کە ژوور، ژوور بۆ نیشتەجی بەکرێ دەدرێن.

٣- (٦٪) شەش لە سەدی بەهای گشتی ئەو خانوبەرە یان شوققانەی کە بۆ مەبەستی غەیری نیشتەجی بەکرێ دەدرێن

دووەم: مەبەست لە بەهای گشتی خانووبەرە لەم یاسایەدا کۆی بەهای زەوییەکەو بیناکەیە لەو کاتەدا کە دەسەڵاتی دارایی بۆ جێبەجێ کردنی حوکمەکانی ئەم یاسایە دەیخەملێنێ.

ماددەی (٥):

یاسای ژمارە (٩)ی ساڵی ٢٠٠٨ و یاسای ژمارە (١٦)ی ساڵی ٢٠١٠ هەڵدەوەشێتەوە.

ماددەی (٦):

کار بە هیچ دەقێکی یاسایی یان بڕیارێك ناکرێت کە لەگەڵ حوکمەکانی ئەم یاسایەدا ناکۆك بێت.

ماددەی (٧):

پێویستە لەسەر ئەنجوومەنی وەزیران و لایەنە پەیوەندیدارەکان حوکمەکانی ئەم یاسایە جێبەجێ بکەن.

ماددەی (٨):

ئەم یاسایە لە ڕۆژی دەرچوونیەوە جێبەجێ دەکرێت، لە ڕۆژنامەی فەرمی (وەقائعی کوردستان) بڵاو دەکرێتەوە.

هۆیەکانی دەرچوواندن

بە لەبەرچاوگرتنی ئەو گۆڕانکاری و گرفتە ئابووری و کۆمەڵایەتیانەی هاتۆتە ئاراوە ، لە پێناوی هێنانەدی دادپەروەری و هاوسەنگی لە نێوان بەرژەوەندی هەردوو لایەنی گرێ بەستی بەکرێدان و بۆ ڕەخساندنی زەمینەسازی لە بار بۆ گەشەپێدانی وەبەرهێنان و سەقامگیری کۆمەڵایەتی، ئەم یاسایە دەرچوێندرا.

جعفر إبراهیم ئێمینکی
جێگری سەرۆکی پەرلەمانی
کوردستان - عیراق